

Liberecký den

10. 94

Čtyři základní projekty na ochranu Jizerských hor

JIZERSKÉ HORY (pa) - Na základě zákona č. 114/1992 o ochraně přírody a krajiny vykonává státní správa a odbornou péči v Jizerských horách Správa CHKO Jizerské hory. Tento orgán se stává i nositelem a koordinátorem programů

celkové revitalizace zdejší krajiny. Odborné zázemí Správy CHKO JH je posíleno Sborem externích poradců, jehož členy jsou uznávaní odborníci a vědci. Z jejího podnětu byla rovněž založena Nadace pro záchranu a ob-

novu Jizerských hor, jejímž posláním je finančně podpořovat odborně garantované konkrétní projekty. Ve stručnosti vás seznámíme se čtyřmi základními pracovními projekty.

Pokračování na str. 8

Čtyři základní projekty na ochranu Jizerských hor

Pokračování ze str. 7

Projekt záchranu ohroženého půdního genofondu dřevin.

Původní populace mnohých druhů dřevin jsou zcela ohroženy ve své existenci, přitom jejich záchrana je jedním z klíčových předpokladů celkové obnovy narušených lesních společenstev. Záchrana je prováděna různými cestami - od geneticky a ekologicky vhodného hospodaření preferujícího přirozenou obnovu, přes sběr rozmnožovací materiál (plodů, semen, řízků) a jejich řádné pěstování až po výsadbu na vhodná místa. Zvýšená pozornost je věnována jizerskohorskému smrku, jedli, jilmu horskému, borovicí kleči, bříze karpatské, ale i buku, javoru horskému, lípě velkolisté, jeřábu, vrbě slezské a dalším. Mezi první výsledky projektu je možné zařadit záchranu kriticky ohroženého jizerskohorského smrku. V současnosti je k dispozici téměř pět miliónů sazenic, 30 tisíc řízkovanců a půl miliónu dlouhodobě zakonzervovaných semen smrku a několik

st tisíc sazenic dalších výše uvedených dřevin. Projekt je realizován ve spolupráci s Lesy České republiky.

Vymezení, ochrana a obnova systému ekologické stability krajiny.

Územní systémy ekologické stability jsou významným nástrojem pro usměrňování lidských aktivit v krajině tak, aby byla zachována a zvýšena rozmanitost přírodních společenstev rostlin a živočichů a ekologická stabilita území. Systémy ekologické stability jsou tvořeny biocentry (osídlovými), které jsou vzájemně propojeny biokoridory do síťe, v níž se nacházejí nebo jsou vytvářeny přírodními prvky blízká, ekologicky relativně stabilní společenstva. V imisně zatížených Jizerských horách je vymezení, ochrana a obnova systému ekologické stability jedním z nezbytných předpokladů pro celkovou obnovu poškozených lesních společenstev. Již dnes se v postupně vymezovaném systému ekologické stability provádějí první praktická hospodářská opatření.

Záchrana největšího přirozeného bukového lesního komplexu v Čechách.

Na severních svazích Jizerských hor se nalézá největší komplex lesa s dominantním zastoupením buku v Čechách, který díky míře uchovaných přirozených ekologických vazeb, vyšší odolnosti buku vůči imisní zátěži a pozitivnímu vlivu jeho listového opadu na vlastnosti půdy patří dodnes k ekologicky značně stabilním a přírodovědně nesmírně cenným územím. Vzhledem k širokému spektru stanovišť od dubobukového, přes jedlobukový až po smrkobukový vegetační stupeň představuje nejen unikátní území jako genobanka buku a javoru klenu, ale potenciálně i jedle, jilmu horského, jasanu, smrku, dubu, lípy velkolisté a dalších dřevin, nezastupitelných pro celkovou obnovu lesních společenstev Jizerských hor a Krkonoš. V současné době jsou části tohoto území chráněny v sedmi vzájemně izolovaných rezervacích, lokalizovaných pouze do nejextrémnějších stano-

višť. Aby byla zajištěna odpovídající právní ochrana a komplexní péče o toto unikátní území, byl vypracován návrh vyhlášení ochranného pásma, které pokryje různé typy stanovišť a funkčně propojí jednotlivé roztržité rezervace. V ochranném pásmu bude prováděno jemné, ekologicky a geneticky vhodné, hospodaření.

Monitoring stavu a vývoje přírodního prostředí.

Výzkum imisní narušených ekosystémů přináší nové poznatky o stavu a vývoji kvality životního prostředí, a může významně přispět k poznání východisek pro obnovu přírodního prostředí. Správa CHKO Jizerské hory provádí, koordinuje, a prostřednictvím Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor, též podporuje zejména výzkumné projekty, zabývající se biogeochemickými procesy v ekosystémech, distribucí imisní zátěže, bioindikací a hydrologickými a hydrobiologickými aspekty území.

Zpracováno podle materiálů Správy CHKO JH